

KERK + Levens

NIEUW!
Uitneembaar bewaarboekje met alle
zondagslezingen + commentaar
tot einde maart!

Klapstoel
Hedwig
Schwall

De muur
tussen Mexico
en de VS

Italiaanse
migranten en
wrede Maya's

blz. 7

blz. 20

blz. 22

WEEKBLAD — NUMMER 9 — 28 FEBRUARI 2007

antwerpen brugge gent mechelen hasselt

ONZE tijd zal ongetwijfeld de geschiedenis ingaan als de periode waarin het eeuwenoude systeem waarin

huwelijk, kinderen en ouder-schap één systeem vormde, definitief begon te kraken. Deze ontwikkeling is mede het resultaat van de groeiende economische zelfstandigheid van de vrouw en van het almaar groter verloop van relaties. Het familierechtelijke systeem werd verlaten waarin enkel huwelijkse kinderen wettige kinderen waren. Een wet uit 1987 hief het onderscheid op tussen kinderen geboren in of buiten het huwelijk.

„Om hun kinderen een goed statuut te bezorgen, hoeven de ouders niet langer gehuwd te zijn”, stelt Frederik Swennen, professor familierecht aan de Universiteit Antwerpen. „Ook de ontbinding van het huwelijk werd vergemakkelijkt (momenteel ligt een nieuwe versoepeling van de echtscheiding op tafel, *n.d.r.*). Bovendien ontstaan nieuwe relaties naarmate mensen zich minder gebonden weten. Gevolg is dat met de nieuwe relatie vaak een nieuwe ouder opduikt in de gezinssituatie.”

Zorgouders

Is er dan een verschil tussen deze zogeheten zorgouders en de klassieke stiefouders? Het hoge sterftecijfer van weleer (en het tweede huwelijk van de overblijvende partner) maakte dat ook toen kinderen werden geconfronteerd met een nieuwe papa of mama. Swennen: „Het verschil is dat we vandaag voor stiefouders statuten hebben bedacht. De *Code Napoléon*, basis van ons burgerlijk recht, had een negatieve kijk op stiefouders. Ze mochten hun 'nieuwe' kinderen niet adopteren en konden geen ouderschapsrechten uitoefenen. Kinderen kwamen bij een overlijden van één ouder altijd onder een voogd en een familieraad te staan. Het nagelaten vermogen moest immers 'beschermd' worden.”

„Ook nu nog staan er in de wetgeving zogeheten Assepoesterclausules”, vervolgt Swennen. „De recente wet-Valkeniers, genoemd naar de gewezen VLD-senator, bepaalt dat mensen die opnieuw trouwen, het erfrecht van de langstlevende kunnen inperken, zodat de kinderen uit een vorig huwelijk niet worden benadeeld. Anderzijds hanteert de Vlaamse gemeenschap een voordelig successietarief voor ervenissen van stiefouders aan stiefkinderen. De erfenis is fiscaal gelijkgesteld aan die van een ouder.”

Familierecht op de tocht?

Erik De Smet

De voorbije twintig jaar schudde een aantal ontwikkelingen het familierecht door elkaar. In nieuw samengestelde gezinnen kan een kind immers met vier ouders te maken hebben. Kunstmatige bevruchting en 'homohuwelijk' zorgen dan weer dat ook gelijkslachtige paren kinderen kunnen krijgen. Wij vroegen Frederik Swennen, advocaat en professor familierecht, of een samenhangend gezinsbeleid nog mogelijk is.

De voorbije jaren veranderden allerlei wetten en regelingen het aloude systeem. Professor Swennen: „In 2001 werden voogdij en familieraad afgeschaft. De overlevende ouder oefent voortaan zelf alle ouderlijke rechten uit. Dat lijkt me ontgensprekelijk een stap vooruit.”

Het traditionele huwelijk van man en vrouw is niet langer de enige samenlevingsvorm. Gaandeweg kregen ook niet-gehuwde samenwonenden een wettelijk statuut. Het burgerlijke huwelijk werd opengesteld voor paren van hetzelfde geslacht. Het recht volgde aldus de evoluties in de samenleving. Frederik Swennen: „Er

werd een wetgeving ontwikkeld op maat van minderheidsgroepen. Op zich vind ik dat positief, want een rechtgeaarde democratie moet de rechten van haar minderheden garanderen, ook wettelijk. Helaas vergat de wetgever bij alle ingrepen de basis van het familierecht, zijnde de stabiliteit waarin kinderen horen opgevoed te worden.”

Feit is dat vandaag vele kinderen worden geboren in eenoudergezinnen, dat door kunstmatige bevruchting bij lesbische stellen kinderen geboren worden, en dat sinds vorig jaar paren van hetzelfde geslacht kinderen kunnen adopteren (al dan niet geboren uit

een van de partners). „In 2003 was er een zaak die de gelijkberechtting in een stroomversnelling bracht”, vertelt de jurist. „Een lesbisch stel had via kunstmatige bevruchting een kind gekregen. Juridisch was de geboortemoeder de enige ouder, haar partner had geen juridische band met het kind, al was ze wel de mee-ouder. De relatie liep spaak en de mee-ouder eiste het co-ouderschap op, wat volgens de wet niet mogelijk was. Het grondwettelijke hof beschouwde dit feit als een onverantwoorde ongelijke behandeling en drong er bij de wetgever op aan het zorgouderschap verder uit te werken.”

Dergelijk geval van zorgouderschap is geen uitzondering, ook in nieuw samengestelde gezinnen duiken de rechten van zorgouders op. Frederik Swennen geeft een voorbeeld: „Een echtpaar met kinderen gaat na ernstige feiten uit elkaar. Moeder krijgt de kinderen toegewezen, vader mag ze niet meer zien. Mama hertrouwt en haar nieuwe echtgenoot voedt de kinderen mee op. Maar overlijdt mama, dan heeft stiefpapa geen rechten. De kinderen komen in dit geval toe aan de biologische vader. Een harde dobber.”

Lees verder op bladzijde 9

© Hollandse Hoogte